

Zorg en dwang thuis

28-5-2019

WZD arts Thebe

agenda

- Van BOPZ naar Zorg en Dwang
- De Wet Zorg en Dwang (WZD)
- Besluit Zorg en Dwang
- Onvrijwillige zorg
- Stappenplan
- Consultatie
- Casuïstiek

Van BOPZ naar WZD

- 1994: Wet Bijzondere opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen
- 2020: Wet Zorg en Dwang
- Voorjaar 2019:
  - Besluit zorg en dwang
  - Aanpassing WZD: WZD functionaris

Van BOPZ naar WZD: zoek de verschillen

BOPZ

- op aangewezen afdelingen
- CIZ indiceert voor WLZ incl BOPZ

WZD

- Ongeacht plaats waar cliënt verblijft
- noodzaak professionele zorg i.v.m. dementie of verstandelijke beperking (VB)
- CIZ indicatie voor WLZ bij dementie of VB

Onvrijwillige zorg

Deze foto van Onbekende auteur is gelicentieerd onder
[CC BY-NC-ND](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

- Toediening voeding, vocht, medicatie, behandeling (zowel gedrag als somatiek)
- **Insluiten (niet ambulant?)**
- **Fixatie (niet ambulant?)**
- Beperking bewegingsvrijheid
- Toezicht uitoefenen
- Onderzoek (kleding, lichaam, omgeving)
- Beperking vrijheid
- Beperking bezoek

Onvrijwillige zorg alleen ter voorkoming ernstig nadeel

- zichzelf of anderen in levensgevaar brengen, toebrengen ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstig verwaarlozen of 'maatschappelijk ten onder gaan', of ernstig verstoren eigen of andermans ontwikkeling;
- de veiligheid van de cliënt bedreigd wordt, al dan niet onder invloed van een ander;
- het gedrag van de cliënt zo hinderlijk is dat het agressie van anderen oproept;
- de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.

Uitgangspunt is instemming

- Noodzakelijke zorg met instemming
- Cliënt zelf
- Bij wilsonbekwaamheid vertegenwoordiger
- In zorgplan opnemen
- Indien alsnog verzet: pas inzetten na doorlopen **stappenplan**
- Uitzondering: nood of onvoorzien (max 2 weken)

Rollen bij onvrijwillige zorg

- Zorgverantwoordelijke: besluit na deskundigenoverleg
- WZD arts: toetst elke OVZ
- Bij de zorg betrokken arts
- Niet bij de zorg betrokken deskundige (bij verlenging 3mnd, uitgebreid deskundigenoverleg)
- Externe deskundige (na 2x 3 maanden)
- Van zorgaanbieder die onvrijwillige zorg mag verlenen: Vpk? Coördinator?
- Van zorgaanbieder
- Huisarts
- Collega vpk, psycholoog, ea
- CCE, consulent

Ambulante onvrijwillige zorg

WZD van toepassing indien

- Cliënt WLZ indicatie heeft (PG of VG) óf
- Professionele zorg noodzakelijk is én
- Onvrijwillige zorg noodzakelijk is om ernstig nadeel af te wenden.

Deze foto van Onbekende auteur is gelicentieerd onder [CC BY-SA-NC](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Stappenplan onvrijwillige zorg

- Vrijwillige zorg in zorgplan
- Onvrijwillige zorg in zorgplan na multidisciplinaire bespreking
- Altijd bij gedragsbeïnvloedende medicatie buiten richtlijnen en beperking bewegingsvrijheid
- Inspannen om instemming te verkrijgen of zorg af te bouwen
- Verlengingstermijnen (3 – 6 maanden)
- Consultatie externe deskundigen per verlengingsstap

Deze foto van Onbekende auteur is gelicentieerd onder [CC BY](#)

Rechtspositie cliënt

- Wettelijke vertegenwoordiging bij wilsonbekwaamheid
- Onafhankelijke clientvertrouwenspersonen (zorgkantoren)
- Onafhankelijke klachtencommissie Zorg en Dwang (Actiz)

Registratie onvrijwillige zorg

- In dossier (zorgdossier, HIS)
- Stappenplan aantoonbaar
- Uit zorgdossier overzichten en analyse
- Halfjaarlijks overzicht aan IGJ
- Inclusief analyse
- Door zorgaanbieder (RvB)

Voorbeelden

Een cliënt krijgt (tegen zijn zin in) hulp of begeleiding bij:

- persoonlijke verzorging, omdat hij zichzelf anders ernstig zou verwaarlozen;
- de financiën, omdat hij onverantwoorde uitgaven doet en grote schulden heeft of dreigt te krijgen;
- het huishouden, om te voorkomen dat het huis onleefbaar wordt;
- de opvoeding van zijn kinderen, om te waarborgen dat zij een veilig thuis hebben en zich goed kunnen ontwikkelen.
- het reguleren van zijn gedrag, om te voorkomen dat zijn gedrag agressie bij anderen uitlokt.

Casuïstiek bespreking

- Casus huisarts
- Casus wijkverpleging

leesvoer

- [ACTIZ vragen over zorg en dwang](#)
- [vilans](#)
- [Rijksoverheid: ontwerpbesluit Zorg en Dwang](#)
- <https://www.dwangindezorg.nl/nieuwe-wetgeving/veelgestelde-vragen-wzd>
- <https://www.dwangindezorg.nl/nieuwe-wetgeving/documenten/publicaties/informatiepunt/documenten/1/stappenplan-wzd>

